

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

Cap. I. Vvat Maeghdom, oft maeghdelijcke Suyverheydt is; ende den lof der selver.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

MAEGHDELYCKEN

STAET.

HET EERSTE CAPITTEL.

Wat maeghdom, oft maeghdelijke suyperheyde
is; ende den lof der selver.

Dit woordt MAEGHDOM wordt
in twee manieren by de Doctoren ge-
bruycht en beduydt. Ten eersten, vooz
de ongheschentheydt des vleeschs/ by
van alle wellustighe besmettinge. En
in dit gebruyck en is den maeghdom
gheen deught; maer yet natuerlijck / met het welck
wy ghebozen worden: 't welck wy oock teghen on-
sen danck konné verliesen. Ten tweeden, vooz de wille
ende vast vooz-nemen van die ongheschentheydt en-
de suyperheydt te bewaren: oft eeuwelijck / oft in-
mers tot den tijdt dat-men den houwelijcken staet
wilt aen-nemen. Ende op dese maniere ghenomen
ende verstaen/ is den maeghdom een deught.

De welke den H. Augustinus Leeraer der H. August. de
Kercke aldus beschrijft: De maeghdelijke suyperheyde virg. cap. 13:
(seght hy) is eene gheduerighe meditatie oft over-leggin-
ghe van eene eeuwige onbederffelijckheyt, in een bederffelijck
lichaem. Wy verstaet dooz meditatie een vast vooz-ne-
men om altijdt in suyperheydt nae ziele ende lichaem
te leven/ ende daer toe sijn uytterste beste te doen/ dooz
meditatie ende andere oeffeninghen / om met alle
sorgh-vuldicheydt desen schadt te bewaren.

Hoe grootelijck desen maeghdelijckē staet van outs
inde H. Kercke ghepresen is / kan blijcken uyt de
Doctoren ende oude Vaders vande H. Kercke/ die in
alle gewesten des werelts woonende/ hebben als mee
ghelijcker handt t' samen ghespannen/ om de maegh-
delijcke suyperheyt met hunne sermoonen/ gedichte/

P P

hæcc

boeckten ende schriften te pzyzen ende te vereeren. In
 Aſien ſullen wy vinden den H. Ignatius, Iuſtinus,
 Ephrem, Cyrillus, Baſilius, Gregorius Nyſſenus, Gre-
 gorius Nazianzenus. In Aſſyrië/Tertullianus, de H.
 Cyprianus, Clemens Alexandrinus, Origenes, Athanaſius,
 de H. Auguſtinus, Fulgentius en andere. In Europen/
 den H. Chryſoſtomus, den H. Hilarius, den H. Ambro-
 ſius, den H. Hieronymus, Caſſianus, den H. Gregorius,
 den H. Iſidorus, Aldelmus. Deſe alle te ſaemen en-
 de noch veel meer andere / die ick niet en noeme / zyn
 ſeer ober-bloedigh/en gelyck upt-geſtozt / om de ſup-
 verhepdt te verheffen ende te pzyzen: gheene beught
 ofte ſtaet en hebben ſp-liede met ſulck-eene neerſtich-
 hepdt ende accoozt ghepzeſen ende verheben als deſe:
 ſp hebben ſoo veel gheſepdt ter eeren van de maegh-
 den/ende dat met ſulck-eene konſte en wel-ſprekent-
 hepdt/dat ſp het ſchynen gedaen te hebben om pzyſ-
 te behalen; dien den H. Gheest ſoude op-ghehanghen
 hebben voor den ghenen/die hier toe ſyne moepte/ar-
 bepdt/ende wiſſhepdt alder-meest ende alder-treffe-
 lykſt ſoude hebben ghebruyckt.

Ignatius
 epift. ad
 Tarſ.

Den H. Ignatius Biſchop van Antiochien/ in eenen
 brief tot de Kercke van Carſis/geeft eenen Heerliche
 tytel aende maeghden: Die (ſepdt hy) inden maeghde-
 lijcken ſtaet leven, houdt die in woerden als Priesters van
 CHRISTVS: die den weduwelijcken ſtaet in alle eerbaerheyt
 over-brenghen, eert die als den Autaer Godts. Hy noempt
 de maeghden Priesters CHRISTI, om dat ſp haere
 lichamen Gode op-ghedzaghen hebben/ ende 't ſelve
 als eene offerhande op-geoffert. Den ſelven in eenen
 anderen brief geſchreven aen die van Philadelphien:
 Maeghden (ſeght hy) hebt alleen CHRISTVS in u ghebeden
 voor ooghen, ende ſynen vader, van den H. Gheest verlichte
 zynde. Och oft ic mocht genieten ende deel-achtich zyn van
 uwe heylicheyt, als oock van Helias, van Ieſu ſone van Na-
 ve, van Melchizedech, van Helizus, van Ieremias, van Ioan-
 nes Baptiſta, van Ioannes Euangelista, van Timotheus, van
 Titus, van Euodius, van Clemens, die alle in ſuyverheyt ge-
 leeft hebben. Daer hy oock is ſegghende / dat onder
 alle ſtaten / de maeghden den beſten ghekofen hebben, die
 CHRISTO in alle ſuyverheydt onderdanigh zyn. Ende
 dat deſen ſtaet vaſt was/blijckt upt den brief geſchre-
 ven

In epift. ad
 Philadelph.

hen aen de Christenen van Smyrnen; waer hy uyt-
 drukelijck doet groeten de maeghden, die voor altijd
 hare maeghdelycken staet bewaerden. Hy had voer een ge-
 woonte/als hy aen verschepte Kercken schreef/meest
 de maeghden sonderlingh te groeten. Alous schrijft
 hy in den brief tot die van Antiochien. Ick groet de
 maeghden, die d'insprake CHRISTI ontfangen, wiens ghesel-
 schap ick wel wilde ghenieten. Hy verommandeert
 oock aen Hero Diacon van Antiochien de bedraere-
 nisse der maeghden: Bewaert de maeghden ghelijck kō-
 stelycke inweelen van CHRISTVS.

In epist. ad
 Smyrn.

In epist. ad
 Antioch.

In epist. ad
 Hero. eni
 Diacon.
 Antiochia.

Den H. Cyprianus Bisschop van Carthago / van
 de oeffeninghen ende habit der maeghden: Nu streckt
 onse rethen tot de maeghden, der welcker hoe hare glorie hoo-
 gher is, hoe oock haer-lieder sorghe meerder moet wesen. Dit
 is de bloeme van de gheestelycke spruyte, eene eere ende cis-
 raet der gheestelycker gratien, eene blijde ieuucht, een vol-ko-
 men ende onbederffelyck werck van prijs ende eere, een beeldt
 Godts, over-een-komende met de heyligheydt des Heeren, het
 alder-door-luchtichste deel der kuddē CHRISTI, &c. Ende
 wat neder-waert is: Is 't dat ghy een oogh-ghemerck wilt
 nemen op den beloofde prijs, ghy sult sien dat uwē arbeyt min-
 der is: die vol-herdigh blijft; dien sal de onsterffelijckheyt ghe-
 geven worden; het eeuwich leven wordt haer beloest, den
 Heere beloest het rijk der Hemelen. Ghy maeghdkens be-
 waert 't ghehe dat ghy beghonst hebt te wesen; bewaert 't ghe-
 he dat ghy noch wesen sult, ghy-lieden staet eenen grooten loon
 te verwachten, &c.

Cyprian. d.
 Habit. vliet

Dat wy sullen worden, dat hebt ghy-lieden nu beghonst te
 wesen: ghy-lieden hebt nu in dien staet de glorie der verrijf-
 senisse; ghy-lieden passeert door de werelt, sonder eenighe we-
 reltlycke besmettinge. Als ghy-lieden suyver blijft ende maegh-
 dekens, zijt ghy-lieden de Enghelen ghelijck: laet alleenlijck
 uwen maeghdom onghetroekt ende ongheschent blijven, &c.

De eerste sententie Godts heeft bevolen te wassen ende te
 vermenichvuldighen: De tweeds heeft suyverheydt geraden.
 Als de werelt noch ongheschickt ende ydel was, soo wierden wy
 geboren, ende wy vermenichvuldighden, voort-brenghende
 eene groote over-vloedicheydt met vruchtbaerheydt tot ver-
 meerderinghe van het menschelijck gheslacht: Aenghesien de
 werelt nu vervult is, ende 't gheheele aerdt-rijk eene over-
 vloedighe menichte heeft, die de reynicheydt konnen behouden
 op de maniere der besnedenen levende, worden sy besneden tot

het rijk. Dit al seyd den heplighen Cyprianus.

S Athanasius
in 1. de
virg. in fine.

Den H. Athanasius Patriarch van Alexandrien/ seyd in een boeckken der suyperheydt: De suyperheydt is eene groote deught; de puerheydt is eene groote glorie, groot is den lof der maeghden. O maeghdom, ghy zijt den rijkdom, die niet en vergaet! O maeghdom ghy zijt een croone die niet en versterscht! O maegdom, ghy zijt den tempel van Godt, eene woon-stede vanden H. Gheest! O maegdom, schoone peerle, den gemeynen persoon onbekent, ende die van luttel gevonden wordt! O suyperheydt, Godts vriendinne, ende vande heylighen ghepresen! O suyperheydt, die van vele wordt gehaet, maer wel gesien by de ghene die uwes weerdigh zijn! O suyperheydt, die de doot ende de halle veriaeght, die van de onsterffelijckheydt wordt beseten! O suyperheydt, ghy zijt de blydichap der Propheten, ende de glorie der Apostelen! O suyperheydt, het leven der Enghelen, ende de croone der Heyligen! saligh is hy, die u houdt, ende saligh is hy, die in u voortgaet met patientie; want een weynich sal hy vermoeyt worden, ende veel sal hy in u verblijden.

Basil. de vera
virgin.

Basilus Bisschop van Cesarien in Cappadocien/ in een boeck dat hy gemaeckt heeft van den waerachtigen maeghdom. Den maeghdom (seydt hy) is waerachtichlyc iet groots ende heerlijcx, den welckē den mensch aen den onbederffelicken ende onsterffelijcken Godt gelijk maect. Desen dan en kompt van het lichaem totter zielen niet; maer aenghesien sy de onbederffelijcke nauere eyghentlijk toekompt door hare alder-kostelijckste onbedecktheyt, worden de lichamen oock onbederffelijck bewaert, &c.

De maeghden hebben in 't werck der deughden voor-komen dat in de generale verruiffenisse in ons door de goddelijcke cracht noch moet vol-maectt worden. VVant sy hier (ghelijck de Enghelen) niet en trouwen noch en worden ghetrouwut; maer zijn door de deught haerder zielen ende door de onbedecktheyt haers lichaems den Enghelen ghelijck.

Aug. serm.
149. de
trip.

Den H. Augustinus seght aldus vande suyperheydt. Sy heeft onder andere deughden eene glorieuse ende schoone plaetse; vwant de suyperheydt is alleen, die de reyne herten der menschen gheeft Godt te sien. VVaer van seght de VVaerheydt selve: Saligh zijn de suyper van herte, vwant sy sullen Godt sien: als oft sy ter contrarie seyde: Maer die zijn elendigh, welcker herten zijn besmet met de vleeschelijcke begheerlijckheydt; vwant sy versincken in de eeuwige pijnen. VWant de suyperheydt is een Enghels leven; de suyperheydt

M tth. 5.

met

met eene ootmoedighydt, verdiendt de inuooeninghe des H. Gheests, dei welcke uyt-smijt de onreynicheydt der wellu-
sten, na het segghen van de H. Schrifruere. Den H. Gheest sal vlieden een lichaem, dat onder-worpen is de sonde. Dat den iongelingh dan hem houde by de suyverheydt, om weerdigh te zijn der wijsheydt Godts. Sap. 1.

Ambrosius Bisschop van Milanen / willende de maeghdelycke supverheydt pryisen/ seght: *V*ie isser die dese met menschelyck verstandt sal begrijpen, de welcke oock de natuere niet en heeft besloten binnen hare wetten? oft wie sal met eene natuerlycke stemme kunnen om-vatten, dat boven het ghebruyck der natuere is. **Ende noch:** Dese deught gaet boven alle hemelen, gaet tot den throon Godts; ende daer vindende het *V*oords des vaders, heeft het selue in haer besloten. Ambros. lib. 1. de virg.

Gregorius Nyssenus Bisschop van Nipissen / prijst hoochlijck desen staet. De weerdicheyt van dese deught gaet te boven alle kracht van wel-sprekenheydt: De suyverheydt en heeft niet van doen de tonghe van den anderen, om ghepresen te zijn naer haere verdienste, wasende uyt haer selven ghenoech lofslyck, eerlijck, ende prijs-weerdigh. Ghelijck de Sonne, de Mane, de Sterren, ende de kostelycke ghesteenten, hebben gheen en noodt, dat eenighen persoon die prijse; want sy ghenoech hen-selven pryisen door haer-lieder schoonheydt, krachten, ende vol-maectheden: alsoo oock de maeghdelycke suyverheydt is ghenoech prijsbaer van haer selven om haer uyt-nemende conditië ende qualiteyten; ende daerom en heeft-se niet van doen eenighe tonghe van Orateurs ofte trompetten, die desen lof souden vercondighen. Ten laetsten sluyt hy aldus: Den ghenen die hem wil begheuen tot den lof des maeghdoms te verthoonen, moet voor alle saken eerst weten, dat den selven verre te boven gaet allen lof, dien hy aen hem soude kunnen gheuen. Greg. Nyss. tract. de incorr. virg. cap. 2.

Lactantius in sijn onder-wijs der Christenen/ spreekt aldus van de maeghdelycke staet: De maeghdelycke suyverheydt en is niet alleen een middel tot de vol-maectheydt, maer oock 't sop der vol-maectheydt, ende aller deughden in de menschen: die dese deught hebben, zijn in eenen wech, die hen sal leyden van de aerde tot den kemel. Lactant. lib. 6. instit. cap. 23.

Den H. Ephrem Fremijt van Syrien / loeft op dese maniere desen staet: Den wech der salicheyt gaet de suyverheydt seer snellijck door, ende haren dienaer die sy mede leydt, geeft vleugelen om daer rasselijck met haer te gerakē. Ephrem serm. de Callit.

Cassian. lib.
4. Instit.
cap.
Phillipp. 3.

Cassianus Eremijt spreekt oock loffelijck van de supberheyt: *De suyvere menschen, ooc die hier noch inde werelt leven, zijn van den hemel borgars op-geschreven; ende hun leven is meer der Engelen, dan der steffelijcker mensche gelijk.*

Ick soude veel andere plaetsen der *H. V.* Vadereit konnen doort-bringen/ die desen maeghdelijckē staet seer verheuen hebben; maer het soude te wijt uyt-loopen / eer eenen gheheelen boeck / van een bladt papiers ofte twee vereyschende. *Wt dese wepnighe plaetsen kunnen genoech sien / van hoe groote weerde desen staet van oudts is gheweest.*

HET II. CAPITTEL.

Van het gulde croonken oft cransken, het vvelck de maeghden inden hemel alleen boven alle andere genieten sullen.

Wlesen inde historie der Grieken en der Romeyne / hoe datter alrijt van Comingē oft gemeyntē eenige besodere pryisen gestelt zijn geweest / bobē dē sold / dien aē alle soldatē gemeyn was / hoor de gene die eenigh schoon en vroom seyt gedaent hadden / 't zy in oorloghe oft andere camp-vechtlinge. Alsoo waren by de Grieken verscheyde croonen gestelt nu van olyf-tacken / nu van mirtus / hoor de ghene die winners waren in hare publycke spelen / die sy op verscheyde jaren waren onderhoudende / die sy hieten *Phytia*, *Olympia*, etc. Soo oock by de Romeynen; die een borgher verlosse oft beschermde van de doot / wiert begift met eene croone van eycke bladeren gemaect: die eerst den nuer vande byanden herloommen had / die wiert ghecroont met eene croone nuers-ghewijs gemaect oft ghevlochten.

Den oppersten loon-heer Goot almachtich ghebenedygt / wrlende ons tot groote daden ende groote deughden herweckē / onderhout dese maniere oock; te weten / dat sy boven den loon dien alle heylighen sullen ghenieten / wie met eene besondere gave in synen hemel loont / die hier vrometick tegen die bypanden nu hier voren verhaelt / sullen ghefreden hebben.

Daer